

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1985-1986

22 AVRIL 1986

Proposition de loi modifiant l'article 1er de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives

(Déposée par MM. Trussart et Gryp)

DEVELOPPEMENTS

Il n'existe actuellement aucune loi accordant aux membres du personnel des services publics la possibilité de disposer d'un congé afin de pouvoir exercer un mandat ou une fonction pour une durée déterminée ou non. Certains agents au statut privilégié ont pourtant la possibilité de bénéficier de congés. Ainsi, par exemple, les membres du personnel enseignant aux universités de l'Etat ainsi que de l'enseignement libre, communal et provincial avec l'accord du pouvoir organisateur, les agents d'une série d'organismes publics, dont la RTB, etc. Le problème reste entier pour tous les autres, les fonctionnaires et les enseignants de l'Etat, entre autres. Plusieurs centaines de milliers de citoyens sont ainsi écartés, de fait, du bénéfice du droit légitime à exercer un mandat politique.

Les travailleurs du secteur privé bénéficient aujourd'hui d'une bien meilleure protection que celle accordée aux agents du secteur public puisque la législation existante, la loi du 19 juillet 1976, leur permet d'exercer divers mandats politiques tout en conservant leur emploi.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1985-1986

22 APRIL 1986

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 1 van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers

(Ingediend door de heren Trussart en Gryp)

TOELICHTING

Er is nog steeds geen wet die het overheidspersoneel de mogelijkheid biedt verlof te krijgen om een mandaat of een ambt gedurende een al dan niet bepaalde tijd uit te oefenen. Nochtans kunnen sommige personeelsleden met een bevoorrecht statuut wel verlof krijgen. Dat geldt met name voor het onderwijzend personeel van de Rijksuniversiteiten, alsmede van het vrij en het gemeentelijk en provinciaal onderwijs, mits de inrichtende macht toestemming daartoe verleent, voor de ambtenaren van een aantal openbare instellingen, zoals de BRT, enz. Het vraagstuk blijft echter onverkort bestaan voor alle overigen, ambtenaren en leerkrachten van het Rijk en anderen. Aldus worden verschillende honderdduizenden medeburgers *de facto* uitgesloten van de mogelijkheid om gebruik te maken van hun wettelijk recht om een politiek mandaat uit te oefenen.

De werknemers van de particuliere sector zijn ter zake heel wat beter beschermd dan de personeelsleden van de overheidssector, aangezien zij volgens de huidige wetgeving, en met name de wet van 19 juli 1976, diverse politieke mandaten mogen uitoefenen en toch hun betrekking behouden.

Lors de l'examen de cette situation, plusieurs éléments sont à prendre en considération :

— Il est malsain qu'un agent des services publics exerce conjointement à sa fonction une autre fonction à compétence législative qui contrôle le pouvoir exécutif dont il dépend;

— Dans certains cas, l'exercice conjoint d'une fonction administrative et d'un mandat relativement important est irréalisable;

— Dans le cas du Parlement national et des Conseils de Communauté et de Région, les agents sont démis d'office de leurs fonctions s'ils désirent malgré tout exercer le mandat pour lequel ils ont été élus;

— L'inexistence de dispositions légales organisant le congé politique pour les membres du personnel des services publics favorise dans les faits les cumuls de mandats et de fonctions ainsi que le faible taux de renouvellement du personnel politique. Il est cependant fondamental pour la démocratisation de la vie politique et pour le renouveau du civisme que le plus grand nombre de citoyens soient associés à la vie publique.

En ce qui concerne les mandats exercés dans les institutions communales et provinciales, par les agents du secteur public, un projet de loi intitulé « Projet de loi instituant le congé politique pour les membres du personnel des services publics » a été déposé sur le bureau du Sénat par le Ministre de l'Intérieur, le 12 novembre 1984. Ce projet, dont le « premier objectif consiste à remédier à ces inégalités et discriminations dans ce domaine, et à mettre fin à certains abus, en mettant en place un système légal dont l'application sera uniforme pour tous les services et tous les agents » a été voté par le Sénat au cours de la séance publique du 9 juillet 1985 et doit donc être encore adopté par la Chambre des Représentants.

Tout reste à faire, par contre, pour ce qui est de l'exercice, par ces mêmes agents, d'un mandat au sein du Parlement national ou européen et d'un Conseil de Communauté ou de Région. Ils devraient aussi avoir l'occasion d'exercer un mandat de parlementaire pendant une période limitée avec la faculté de reprendre ensuite leurs activités professionnelles, et donc d'être réintégrés dans leur administration ou leur organisme public, soit parce qu'ils n'ont pas été réélus, soit pour convenances personnelles.

Il ne convient pas que l'accès aux assemblées parlementaires soit réservé uniquement à certaines personnes sur base de la fortune ou d'un profil socioprofessionnel déterminé.

Il n'est pas bon non plus que des parlementaires doivent compter sur l'infrastructure sociale de leur parti en cas de non-réélection et deviennent ainsi une charge pour ce parti; celui-ci aura donc tendance à les faire réélire même s'ils n'éprouvent plus d'intérêt pour le travail parlementaire ou s'ils ne donnent pas satisfaction.

Bij het onderzoek van dit probleem moeten verschillende elementen onder ogen worden genomen :

— Het is niet gezond dat een ambtenaar van de overheidssector naast zijn ambt een andere functie met wetgevende bevoegdheid uitoefent waardoor hij controle krijgt op de uitvoerende macht waarvan hij als ambtenaar afhangt;

— In sommige gevallen is het niet doenbaar dat een administratieve functie en een relatief belangrijk mandaat samen worden uitgeoefend;

— Gaat het om een mandaat in het Nationale Parlement of in de Gemeenschaps- en Gewestraden, dan worden de ambtenaren ambtshalve uit hun ambt ontzet indien zij ondanks alles toch het mandaat wensen te vervullen waarvoor zij werden verkozen;

— Het ontbreken van wetsbepalingen die het politiek verlof voor personeelsleden uit de overheidssector regelen, werkt in feite de cumulatie van mandaten en functies, evenals de slechts geringe vernieuwing van het politieke personeel in de hand. Voor de democratisering van het politieke leven en voor een herstel van de burgerzin is het nochtans van essentieel belang dat zoveel mogelijk medeburgers bij het openbare leven worden betrokken.

In verband met de uitoefening van mandaten door leden van het overheidsperoneel in de gemeentelijke en provinciale instellingen heeft de Minister van Binnenlandse Zaken op 12 november 1984 bij de Senaat een wetsontwerp ingediend « tot instelling van het politieke verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten ». Bedoeld ontwerp, dat in de eerste plaats tot doel heeft « het tegengaan van deze ongelijkheden en discriminaties op dit vlak en het weren van sommige misbruiken door het invoeren van een wettelijk systeem waarvan de toepassing eenvormig zal zijn voor alle diensten en alle ambtenaren », werd door de Senaat in openbare vergadering van 9 juli 1985 goedgekeurd en moet door de Kamer van Volksvertegenwoordigers nog worden aangenomen.

Voor de uitoefening door diezelfde ambtenaren van een mandaat in het nationaal of het Europees Parlement en in een Gemeenschaps- of Gewestraad werd echter nog niets ondernomen. Ook zij zouden de kans moeten krijgen om gedurende een beperkte periode een parlementair mandaat te bekleden, waarna zij opnieuw hun beroep zouden moeten kunnen uitoefenen en dus opnieuw in hun administratie of hun openbare instelling zouden moeten worden opgenomen, hetzij omdat zij niet herkozen werden, hetzij om persoonlijke redenen.

Het verdient geen aanbeveling dat de toegang tot de parlementaire assemblées het uitsluitend voorrecht zou zijn van bepaalde personen waarbij alleen rekening gehouden wordt met het fortuin, de plaats op de sociale ladder of het beroep.

Ook is het niet normaal dat parlementsleden moeten terugvallen op de sociale infrastructuur van hun partij wanneer ze niet herkozen worden, zodat ze een last worden voor de partij; deze laatste zal dan ook geneigd zijn hen te doen herkiezen, zelfs als ze geen belangstelling meer hebben voor het parlementaire werk of geen bevredigende prestaties leveren.

La présente proposition de loi vise donc, en modifiant l'article 1er de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités, à régler le problème fondamental de la réintégration des anciens fonctionnaires et autres agents des services publics à l'expiration de leur mandat parlementaire. Elle s'inspire largement du dispositif adopté pour le projet de loi précité, déjà voté par le Sénat.

G. TRUSSART.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

À l'article 1er de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le quatrième et le cinquième alinéas sont remplacés par les dispositions suivantes :

« L'élu est placé d'office dans la position de non-activité ou, à défaut, dans une situation analogue à la non-activité à la date de sa prestation de serment.

Les périodes durant lesquelles l'élu se trouve dans une position de non-activité ne sont pas rémunérées. Elles sont cependant prises en considération pour le calcul de l'ancienneté pécuniaire. »

2° Les alinéas suivants sont ajoutés :

« Pour le calcul des anciennetés statutaires, les réductions suivantes sont appliquées :

Nombre de jours couverts annuellement par la période de non-activité et déduction annuelle :

Moins de 24 jours : néant.

De 24 à moins de 48 jours : 1 mois.

De 48 à moins de 72 jours : 2 mois.

De 72 à moins de 96 jours : 3 mois.

De 96 à moins de 120 jours : 4 mois.

De 120 à moins de 144 jours : 5 mois.

144 jours : 6 mois.

Plus de 144 jours : 12 mois.

Le Roi peut définir ce qu'il y a lieu d'entendre par anciennetés statutaires.

Pour l'agent temporaire ou contractuel, les périodes de non-activité constituent des périodes de suspensions de ser-

Het onderhavige wetsvoorstel beoogt dus, via een wijziging van artikel 1 van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van onverenigbaarheden, het bijzonder belangrijke vraagstuk te regelen van de wederopneming in hun functie van gewezen ambtenaren en andere personen in overheidsdienst aan wier parlementair mandaat een einde komt. Het is in ruime mate ingegeven door de tekst van het voormelde wetsontwerp, dat reeds door de Senaat is aangenomen.

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

In artikel 1 van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het vierde en het vijfde lid worden vervangen door de volgende bepalingen :

« Op de datum van zijn eedaflegging wordt de verkozene van ambtswege op non-activiteit gesteld of, bij ontstentenis, in een toestand die analoog is met non-activiteit.

De periodes tijdens welke de verkozene op non-actief is gesteld, worden niet bezoldigd. Zij worden niettemin in aanmerking genomen voor de berekening van de geldelijke anciënniteit. »

2° De volgende leden worden toegevoegd :

« Voor de berekening van de statutaire anciënniteit worden de volgende verminderings toegepast :

Aantal dagen die per jaar bestreken worden door de periode van non-activiteit en vermindering per jaar :

Minder dan 24 dagen : nihil.

Van 24 tot minder dan 48 dagen : 1 maand.

Van 48 tot minder dan 72 dagen : 2 maanden.

Van 72 tot minder dan 96 dagen : 3 maanden.

Van 96 tot minder dan 120 dagen : 4 maanden.

Van 120 tot minder dan 144 dagen : 5 maanden.

144 dagen : 6 maanden.

Meer dan 144 dagen : 12 maanden.

De Koning bepaalt wat onder statutaire anciënniteit moet worden verstaan.

Voor de tijdelijke of bij arbeidsovereenkomst aangeworven ambtenaren gelden de periodes van non-activiteit als periodes

vice à considérer néanmoins comme services admissibles en vue de l'avancement de traitement.

Si la période de non-activité se situe dans la période prise en considération pour la détermination du traitement moyen servant de base de calcul de la pension de retraite, ce traitement est établi comme si l'intéressé était demeuré en activité de service au cours desdites périodes et avait effectivement bénéficié de son traitement.

La période de non-activité expire au plus tard le dernier jour du mois qui suit celui de la fin du mandat.

A ce moment, l'intéressé recouvre ses droits statutaires ou contractuels. S'il n'a pas été remplacé dans son emploi, il occupe cet emploi lorsqu'il reprend son activité. S'il a été remplacé, il est affecté à un autre emploi conformément aux dispositions qui lui sont applicables en matière de réaffectation et de mobilité. »

ART. 2

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*. Elle s'applique aux membres des Chambres législatives en fonction à cette date.

G. TRUSSART.

E. GRYP.

van dienstschorsing die niettemin moeten worden beschouwd als diensten die voor bevordering tot een hogere wedde in aanmerking komen.

Indien de periode van non-activiteit valt in de periode die in aanmerking komt voor de vaststelling van de gemiddelde wedde die tot grondslag dient voor de berekening van het rustpensioen, wordt die wedde vastgesteld alsof de betrokkene tijdens voornoemde periodes in dienstactiviteit was gebleven en alsof hij werkelijk zijn wedde had genoten.

De periode van non-activiteit verstrijkt uiterlijk de laatste dag van de maand na die waarin aan het mandaat een einde komt.

Op dat ogenblik herkrijgt de betrokkene zijn statutaire of contractuele rechten. Indien hij in zijn betrekking niet werd vervangen, neemt hij die betrekking weer op wanneer hij zijn dienst hervat. Indien hij werd vervangen, wordt hij voor een andere betrekking aangewezen overeenkomstig de bepalingen inzake wedertewerkstelling en mobiliteit die op hem van toepassing zijn. »

ART. 2

Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt. Zij is van toepassing op de leden van de Wetgevende Kamers die op die datum in dienst zijn.